Aydın

ÜÇÜNCÜ YIL
No : 708
CUMA
15
I. Kânun 1939

İdare yeri
Aydın
C. H. P.
Basımevi

Sayısı : 100 Para — PAZARTESİDEN BAŞKA HER GÜN ÇIKAR SİYASÎ HALK GAZETESİ — Sayısı : 100 Para

Reisicumhurumuz

Erzurumda bazı müesseseleri gezmişler ve memleketin iktisadî durumile alâkadar olmuşlardır

Dün vali tarafından şereflerine bir suvare verildi

Erzurum, 14 — Anadolu ajansını hususî muhabirinden:

Şehrimizde bulunmakta olan Cumhurreisimiz İsmet İnönü bu sabah yaya olarak refahatlerinde askerî ve mülkî erkân bulunduğu halde inşaatı henüz bitmiş ve yapılmakta olan Cumhuriyet Halk Partisi binasile yeni postahane, inhisarlar idaresi, şehir şinemasını, doğumevini ve diğer müesseseleri gezmişlerdir.

Millî Şefimiz bu gezintilerinde çarşıda muhtelif dükkânlara uğramışlar ve Erzurum iktısadiyatile alâkadar olmuşlardır.

Dün gece oldukça kar yağmış olmasına rağmen hava güneşlidir.

Halk candan tezahüratta bulunmaktadır.

Reisicumhurumuz dün akşam yemeğini askerî, mülkî rüesa ile vali konağında yemişlerdir. Bu akşam vali tarafından bir suvare verilecektir.

Erzurum, 14 — Reisicumhur İsmet İnönü öğleden sonra yeni muallim mektebini, Mareşal Çakmak hastanesini, spor sahasını, İsmet İnönü okulunu gezmiştir.

Askerî mahfeli teşrif buyuran Reisicumhurumuz komutan ve subaylarla çay içmiştir.

Halk sevinç içindedir. Şehir baştan başa donanmıştır.

Milletler Cemiyeti

Sovyet hükümetinin milletler cemiyetinden çıkarılmasına ve mütearrızın takbihine karar verdi

Cenevre, 14 — Milletler cemiyeti konseyi Sovyet - Finlandiya ihtilâfını müzakere etmiş ve mütaarrısın takbihini ve Finlandiyaya ihtiyarî yardımda bulunulmasını ve Arjantin murahhasının talebi üzerine Sovyet hükümetinin milletler cemiyetinden ihracı hakkındaki on üçler komitesinin teklifini 9 murahhasın istinkâfiyle müttefikan kabul etmiştir.

Garp cephesinde

Keşif faaliyeti ve topçu ateşi oldu

Berlin 14 — Garp cephesindeki muhasemata dair Alman resmî tebliği:

Cephede mevzii keşif faaliyeve topçu ateşi olmuştur. Sarburkun cenubu şarkisinde bir zabit kumandasındaki 10 kişilik bir keşif kolu bir Fransız mevziini ele geçirmiş 5 ölü ve 6 esir almıştır.

Keşif kolu zayiat vermeden avdet atmiştir'

Bremen vapurunun avdeti üzerine 12 kânunuevvel akşamı ve gece uçuşları yapan düşman tayyareleri sahildeki ve gemilerdeki hava dafi topları tarafından geri çevrilmiştir.

Avam kamarası

Gizli celse yaptı

Londra, 14 — Avam kamarası bu harp esnasında ilk defa bir gizli celse akdetmiştir. Asker ve mühimmat meselelerinin müzakere edileceği bu celse başlamadan evel salon boşaltılmış ve kapılar kilitlenmiştir.

İngiliz hükümeti

Sovyetler hakkında bir kitap neşredecek

Londra 14 — Sovyetler birliğinin Almanya ile pakt imzalamasından evvel İngiltere, Fransa ile yaptığı müzakerelere dair olarak hükümetin bir beyaz kitap neşredeceğini, başvekil Çemberlayn avam kamarasında söylemiş ve kitabın neşri tarihini noelden evvel söyliyeceğini de ilâve etmiştir. a.a.

Sovyetlerin Roma elçisi

Ansızın Moskovaya gitti

Roma, 14 — Sovyetlerin yeni Roma elçisi meçhul bir semsemte gitmiştir. Elçi Moskovadan daha yeni gelmiş ve itimatnamesini bile vermemişti.

Londra, 14 (Radyo) — Sovyetlerin Roma elçisi dün ani olarak Romadan Moskovaya hareket etmiştir. Elçinin Finlandiya meselesinde İtalyanın takip edeceği siyaset hakkında Kremline izahat vereceği sanılmaktadır. Elçi Romaya geleli 15 gün olmuş ve daha itimatnamesini bile vermemişti

ALMANLARIN

Amiral Graç P ismindeki korsan kruvazörü nihayet yakayı ele verdi

İngiliz harp gemilerile yaptığı muharebede Graç P hasara uğrıyarak Montevido limanına iltica etti

İngiliz harp gemileri liman dışında bekliyor

Londra, 14 — Almanların cep kruvazörlerinden olan Amiral Graç P üç İngiliz ufak kruvazörü tarafından görülmüş ve vukubulan muharebede hasara uğradılmıştır.

Dün gece yarısından sonra bu deniz harbı hakkında İngiliz amirallık dairesi aşağıdaki tebliği neşretmiştir.

Şimdiye kadar alınan haberlere göre 8 pusluk toplarla mücehhez Eksper kruvazörü ile 6 pusluk toplarla mücehhez Ajaks ve Aşil kruvazörlerinden mürekkep bir İngiliz müfrezesi saat 6 da Almanların 11 pusluk toplarla mücehhez cep kruvazörlerinden Amiral Graç P yi görmüşler ve takibe başlamışlardır.

Saat 6 dan 10 a kadar devam eden şiddetli bir takip muharebesinde Eksiper kruvazörü hasara uğradığından takibi bırakmak mecburiyetinde kalmış ve Ajaks ile Aşil takibe devam etmiştir. Alman kruvazörüne bir çok isabetler olmuştur.

Amiral Graç P Urugvayın Montevido limanına iltica etmiş ve limanın bir kilometre açığında demirlemiştir. Gemiden 36 ölü ve 60 yaralı karaya çıkarılmıştır. Yaralılar hastaneye yatırılmıştır.

Halk limana inerek kruvazörü seyretmektedir. Graç P nin bir top tareti tamamen harap tır.

Ajaks ve Aşil kruvazörleri de Montevido önüne gelerek liman açıklarında demirlemişlerdir.

Londra, 14 — Alman Graç P kruvazörünün Montevidoya illicası 13 numaralı Lahey mukavelesile alâkadardır.

Mezkûr mukavele mucibince muharip bir devletin askeri bitaraf limanlarda 24 saattan fazla duramaz. Gemideki hasar gemi ancak denize çıkabilecek kadar tamir edilebilir. Geminin muharebe kuvvetin fazlalaştıracak surette tamir edilmesi hiç bir suretle tecviz edilemez.

Bu muharebede İngiliz kruvazörü Aşelin batmış olduğu hakkında çıkan haberler İngiliz bahriye nezareti tarafından tekzip edilmektedir.

Rusların tatbik ettikleri harp usulü zayiata mal oluyor

Helsinki 14 — Ruslar, Finlandiya mevzilerine hücum esnasında külliyetli miktarda insan ve mühimmat sarfında tereddüt etmemektedirler. Ruslar hücumdan önce bir müsademe kuvveti çıkarmaktadır. Finliler otomatik silâhlarla bunları daima imha etmektedir.

Musademe kuvvetinden sonra kuvayı küliye sıkışık nizamda hücuma geçmektedir.

Mayinler Sovyetlerin ileri hareketine çok mani olmaktadır.

Talinden verilen bir haberde Ruslar Hogland adasını tahkiyeye karar vermişlerdir.

Helsinki 14 — Burajeski mıntakasında yapılan muharebede Finliler düşmandan 5 hücum arabası, 4 sahra topu, 5 Tank dafi topile bir çok otomatik silâh almışlardır. Bu muharebede Ruslar mühim zayiat vermişlerdir.

Toypola civarında muharebe devam etmektedir.

İtalyanın

Finlandiyaya gönderdiği 25 tayyareden 23 nü Almanlar zabdettiler

Londra 14 — İtalyanın Finlandiyaya gönderdiği 25 tayyareden yalnız ikisi İsveçe vasıl olmuştur. Diğer 23 tayyare Almanlar tarafından alıkonulmuştur.

Almanya Finlandiyaya transit tarikile esleha ve mühimmat nakline müsade etmemektedir.

Macaristan tarafından gönderilen malzemede Almanlar tarafından alıkonulmuştur.

Sovyet hükümeti

Kızılordu mevcudunu 5 milyona çıkarıyor

Londra, 14 (Radyo) — Alman ajansı, Sovyet hükümetinin bazı ihtiyat sınıfları silâh altına alarak kızılorduyu beş milyona çıkarmağa karar verdiğini bildiriyor.

Bulgar elçisi gidiyor

Ankara, 14 — Bulgar ajansı, Bulgaristanın Ankara elçisi Kristofun Moskova elçiliğine ve Bükreş elçisi Gironun da Ankara elçiliğine tayin edildiklerini bildirmektedir.

Millî Şefin teşekkürü

Erzurum, 14 — Reisicumhur İsmet İnönü, tasarruf haftası münasebetiyle vatandaşlardan gelen tebrik telgraflarına teşekkürlerinin iblâğına Anadolu ajansını memur buyurmuşlardır.

Sıhat ve içtimaî muavenet vekilimiz Elazıgda

Elazıg, 14 — Burada bulunmakta olan Sıhat ve içtimaî muavenet vekili Dr. Hulûsi Alataş vilâyet makamını, komutanlığı ve belediyeyi ziyaret etmiş, sıhhat ve iskân işlerini tetkik ve teftiş etmiştir.

Doktor Hulûsi Alataş bu gün de hastaneyi ve sıhhî müesseseleri teftiş edecektir.

Ingiliz ve Fransız hükümetleri

Amerikaya 470 tayyare ısmarladı

Londra, 14 (Radyo) — İngiliz ve Fransız hükümetleri Amerikaya 470 keşif ve ağır bombardıman tayyaresi sipariş etmişlerdir. İngiliterenin ısmarladığı 200 keşif tayyaresinin bedeli beş milyon sterline balig olmaktadır.

Geri kalan 270 tayyare Fransız hükümeti içindir.

Halkevi köşesi

Halkevi reisliğinden:

Halkevimizde 20/12/939 tarihinden itibaren keman ve piyano dersleri verilecektir. Bu derslere devam edecekler 19/12/939 terihine kadar 6×9 ebadında birer vesika fotoğrafile Halkevi bürosuna müracaatları rica olunur.

Not : Eskiden kayıtlı talebeler de kayıtlerini tecdit ettireceklerdir.

Halkevi reisliğinden

Ebedî şef Atatürkün Ankaraya ilk geldikleri güne rastlıyan 27/12/939 Çarşanba günü spor şubemiz tarafından (Atatürk koşusu) tertip olunmuştur.

Koşuya iki sınıf atlet girecektir,

18 yaşından yukarı olanlar için 5000 metre

16 dan 18 yaşına kadar olanlar için 2000 metre

Koşuların başlama ve bitme yeri Halkevidir.

Birinci, ikici ve üçüncülere Halkevimizce hediyeler verilecektir.

İsteklilerin spor komitesi âzasından B. Mustafa İbere veya Halkevi bürosuna isimlerini kaydettirmeleri rica olunur.

Hava taarruzu tecrübesi

— 1 —

Asaf Gökbel

Önümüzdeki hafta içinde şehrimizde de bir hava taarruzu tecrübesinin yapılacağını gazeteler yazdı. Öğrendiğimize göre vilâyet pasif korunma komisyonu, bu tecrübenin medenî milletlere yakışır büyük bir intizamla yapılmasını ve muvaffakiyetle neticelenmesini mümkün kılacak bütün tedbirleri almış ve tatbikat plânlarını hazırlamış bulunuyor. Diğer taraftan bu işle alâkadar makamların bir kaç gün sonra tecrübenin hangi gün ve saatta yapılacağını halkımıza resmen ilân edeceklerini ve icap eden direktifleri vereceklerini tahmin ediyoruz.

Şu kadar varki resmî makamlar, bu iş için hazırlıklarını yaparken halkımızın da hakikî bir hava taarruzu esnasında şahsan, ferden veya ailece tehlikeye en çok maruz kalabileceğini düşünerek tehlike anında heyecana kapılmadan gizlenme ve korunma terbiyesini bir itiyat haline getirmek için hazer zamanında yapılacak bu denemelerden istifade etmesi lâzımdır.

Sulh ve sükûn zamanlarında yapılacak tecrübelere geniş ölçüde iştirak etmek suretile hava taarruzlarına karşı sinirlerimizi alıştırmazsak, harp zamanında vukubulacak bir tayyare hücumunda acemilik çeker, şaşkınlıktan canca ve malca büyük zararlar görebiliriz İşte bir çok şehir ve kasabalarımızda yapılan ve şehrimizde de yapılacak olan tecrübeler halkımızı istikbaldeki tehlikelere karşı hazırlamak içindir.

Zamanımızda muharebe usulleri çok değişti. O kadar ki yirmibeş otuz yıl önce tatbik edilen harp usullerile bugünkü harp usullerinin bir mukayesesini yapmak, hatta dünle bugün arasında bir benzerlik bulmak mümkün olamıyor.

Eski devirlerde iki hükümet birbirile muhasım vaziyete girince bunların topçu, piyade ve süvariden ibaret olan orduları muayyen bir cephe üzerinde karşılaşırlar, ellerindeki mahdut harp vasıtalarile birbirlerini yenmeğe çalışırlardı. Halbuki tayyare icat edilelidenberi iş başkalaşmış, cephe harbı yerine millet harbı kaim olmuştur. Bu itibarla en seri bir nakil vasıtası olan tayyare ayni zamanda en müthiş bir harp ve müdafaa vasıtası halini almış bulunuyor.

Yaya gidişle Türkiyenin şark ve garp sınırları arasındaki mesafe üç dört aylık bir yoldu. Mesafe ve zaman mefhumunu azamî derecede ortadan kaldıran tayyareler bugün Türkiyenin mukabil iki hududunu değil adeta şarkla garbı birbirine birleştirmiş bir haldedirler. Yum gözünü, aç gözünü mesafe aşılmış ve menzile varılmıştır.

En büyük toplar ve çeşit çeşit silâhlarla techiz edilmiş büyük harp filolarile deniz ve hava muharebeleri yapan ve dev gibi zırhlıları denizin dibine indiren tayyareler havadan yağdırdığı çeşit çeşit bombalarile üç beş dakika içinde koca bir şehri harabeye çeviriyor.

Tayyarelerin muharebe zamanlarında oynadıkları en büyük rol, cephe gerisindeki şehir ve kasabalara gündüz ve gece hücumları yaparak halka mütemadi bir korku ve heycan vermek, depo, anbar gibi askerî maksatlara tahsis edilen yerleri ve bilhassa deniz ve kara münakale vasıtalarını bombalıyarak işe yaramaz bir hale getirmek suretiyle hem halkın kuvvei maneviyesini kırmak, hem de muvasala yollarını bozarak cephedeki orduyu erzaksız ve cephanesiz bırakmaktır.

Havadan yağdırdığı çeşit çeşit ve boy boy bombalariyle üç beş dakika içinde koca bir şehri yok eden tayyareler modern harplerde en büyük bir muvaffakiyet âmili sayılıyor.

Fakat, her zehrin bir panzehiri olduğu gibi her taarruz silâhına karşı bir müdafaa vasıtası keşfetmekten hâli kalmıyan fen adamları, tayyare tehlikelerine karşı da gaz maskeleri, hava topları, dinleme aletleri ve saire gibi yüzlerce çeşit ve en mükemmel müdafaa vasıtalarını icat etmişler ve bu eserlerini bütün dünya milletlerinin istifadesine terketmişlerdir. Bu bakımdan vaktinde tedbir almak ve iyi hazırlanmak şartiyle tayyare hücumlarından korkulacak bir şey yoktur.

Bina vergisi

Nizamnamesinde bir madde değiştirildi

Bina vergisi nizamnamesinin yirmi ikinci maddesi İcra Vekilleri Heyetince değiştirilmiştir. Maddenin yeni şeklini yazıyoruz :

" Gayri safî iratların tahmini sırasında binalardan her birinin evvelâ üçüncü maddenin 1, 2, 3, 6 numaralı fıkralarında yazılı istisnalardan istifade edip etmediği komisyonlarca tetkik ve tesbit edilir. Bu fıkralar mucibince vergiden müstesna tutulan binalarla derdesti inşa bulunan binaların gayri safî iratları tahmin edilmez. Gene üçüncü maddenin 4, 5, 8, 9, 10 ve 11 numaralı fıkralarında yazılı olup da tahrirden evel müstesnalık ihraz etmemiş olan ve istisnaiyetleri beşinci madde mucibince beyanname vermiye mütevakkıf bulunan binalarla 7 numaralı fıkrada yazılı binaların iratları tahmin edilir. „

Her ailenin gelirini ve giderini bildiren muntazam bir hesap defteri olmalıdır. Hesapsız harcıyan puslasız gemiye benzer.

Romanya

Yugoslavyaya petrol vermeyor

Belgrad 14 — Romanya, muhtelif sebeplerden dolayı eskisi gibi petrol veremediğinden Yugoslavya petrol şirketleri Teksasa ve Londraya mümessiller göndermeğe karar vermiştir.

RADYO

CUMA 15/12/939

ANKARA RADYOSU

DALGA UZUNLUĞU

1648 m. 182 Kcs. 120 Kw.

T. A. P. 31,70 m. 9465 Kcs.

12.30 Program ve memleket saat ayarı

12.35 Ajans ve meteoroloji haberleri

12.50 Türk müziği. (Pl.)

13.45 14.00 Müzik (Hafif müzik Pl.)

18 00 Program.

18,05 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri.

18.25 Türk müziği. (fasıl heyeti)

19.10 Konuşma (Onuncu tasarruf ve yerli mallar haftası münasebetile ulusal ekonomi ve artırma kurumu namına Ziraat vekili Muhlis Erkmen tarafından)

19.25 Türk Müziği

Çalanlar: Ruşen Kam, Cevdet Çağla, Hasan Gür, Şerif İçli.

Okuyan Semahat Özdenses

1 — Hicaz peşrevi

2 — Refik Fersan Hicaz şarkı (Geçti rüya gibi)

3 — Şemsettin Ziya - Hicaz şarkı (Olalı ben sana bende)

4 — Ruşen Kam - Kemençe taksimi

5 — Mustafa Nafiz - Hüzzam şarkı (Gönlüm nice bir senden uzak günleri saysın)

6 — Saz semaisi

19.50 Türk müziği Halk türküleri.

Sadi Y. Ataman ve Azize Tözem.

20.10 Temsil

21.10 Müzik (Riyaseticumhur filarmonik orkestrası - Şef: Hasan Ferit Alnar)

1 — S. W. Rachmaninoff : 2 inci piyano konçertosu

2 — R. Schumann : 1 inci senfoni, si bemol Majör

22.00 Memleket saat ayarı

22.00 Ajans, ziraat, esham, kambiyo - nukut borsası (fiyat).

22.20 Müzik Pl.

22.45 Müzik (Cazband - Pl)

23.25 23.30 Yarınki program ve kapanış.

Abone şeraiti

Yıllığı her yer için 6 lira.
Altı aylığı 3 liradır.
3 aylığı 150 kuruştur.
İdare yeri: Aydında C. H. P. Basımevi.
gazeteye ait yazılar için yazı işleri müdürlüğüne, ilânlar için idare müdürlüğüne müracaat edilmelidir.

İlân

Söke malmüdürlüğünden

Hazineye ait (Karine derin göl) dalyanının balık avlamak hakkile % 12 saydiye resim ve 5250 lira muhammen bedelli (zapt avşar sölüklü göllerinin de yalnız % 12 saydiye resim 100 lira muhammen bedelli 1/3/940 tarihinden itibaren 28/2/943 tarihine kadar üç sene (ve su kara av vergileri talimatnamesinin 29 uncu maddesindeki şerait dahil) müddetle iltizama verilmek üzere 5/12/939 salı gününden başlıyarak 26/12/939 salı günü saat dörtte ihaleleri yapılmak üzere 21 gün müddetle muzayedede çıkarılmıştır. Talip olanların şeraiti anlamak ve %7,5 buçuk raddesinde teminatı muvakkata akçesini teslimi sandık etmek için Söke malmüdürlüğüne müracaatları ilân olunur.

5 11 15 19 (124)

Aydın vilâyet daimî ecümeninden

47.94 metre mikap döşemelik kereste aski Çine köprüsü başında tesellüm edilmek üzere 1965 lira 54 kuruş keşif bedelli kreste alım açık eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 21/12/939 perşenbe günü saat 16 da vilâyet daimî encümeninde yapılacaktır.

Keşif, eksiltme şartnamesi ve mukavele projesi Aydın nafıa müdürlüğünde görülebilir.

Muvakkat teminat 147 lira 42 kuruş.

İsteklilerin teminatları ve ticaret odası vesikalorile yukarda yazılı gün ve saatte vilâyet daimî encümeninde hazır bulunmaları ilân olunur.

3 9 15 19 (128)

ilân

Aydın Nafıa Müdürlüğünden :

7347 lira 73 kuruş keşif bedelli Aydın - Muğla yolunun 9 uncu kilometresindeki Mendres köprüsünün esaslı tamiratı açık eksiltme suretile eksiltmeye konmuştur.

Eksiltme 25/12/939 pazartesi günü saat 11 de vilâyet Nafıa müdürlüğü odasında yapılacaktır.

Bu işe ait keşif ve sair evrak Aydın Nafıa müdürlüğünde görülebilir.

Muvakkat teminat miktarı 522 lira 83 kuruştur.

İsteklilerin ticaret odası vesikaları, muvakkat teminatları ve bu iş için Aydın vilâyetinden alacakları ehliyet vesikalarile yukarda yazılı gün ve saatta Aydın Nafıa müdürlüğü odasında toplanacak nafıa eksiltme komisyonuna gelmeleri ilân olunur. 6 10 15 20 (132)

İlân

Söke Belediyesinden :

Sökede yaptırılacak 1077 lira 72 kuruş bedeli keşifli ve 5250 metre murabbalık kaldırım tamirinin 18/12/939 pazartesi günü saat 15 de ihalesi yapılacağı ilân olunur.

13 14 15 17 (140)

İmtiyaz sahibi ve Umumî Neşriyat Müdürü : Etem Mendres
Basıldığı yer
C H P Basımevi

Vilâyet daimî encümeninden:

Memleket hastanesi için lâzım olan fanila, terlik, kaput, yatak kılıflığı ve kefenlik bez 28/12/939 tarihinde ihale edilmek üzere açık eksiltmeye çıkarılmışır.

Fazla malûmat almak ve şeraiti öğrenmek istiyenlerin her gün vilâyet daimî encümen kalemine ve eksiltmeye iştirâk edeceklerin 28/12/939 tarihli Perşembe günü saat onbeşte daimî encümene müracaatları ilân olunur.

Tutarı Lira K.	Cinsi	Tahmin fiatı		Alınacak adet
220	Fanila	100		200
100	Terlik	100	Çift	100
540	Kaput beher topu	900	Top	60
249	Yatak kılıflığı beher topu	830	„	30
195	Kefenlik bez beher topu	780	„	25

5 10 15 20 (130)

C. H. P. Basımevi

Her Nevi Baskı,
Cilt işleri

Temiz işçilik, düzgün baskı, en iyi kâğıt.. Buna mukabil ucuzluk isteyenler matbaamıza baş vurmalıdırlar..

Matbaamızda Kilo İle Tüccar Defteri Satılmaktadır